

TÜRK DAHİLİ VE CERRAHİ BİLİMLER YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

COVID-19 HASTALIĞI TAKİP ÖNERİLERİ

YOĞUN BAKIMDA KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN KULLANIMI

Öneriler

1-Olası/kesin COVID-19 enfeksiyonu olan tüm yoğun bakım hastaları mümkünse izole bir odada yatırılmalı, rutin muayene, tedavi ve kişisel bakım sırasında cerrahi maske, önlük/tulum, eldiven, gözlük/ yüz koruyucu siperlik kullanılmalıdır.

Açıklama: Bilimsel kanıtlar doğrultusunda COVID-19 enfeksiyonunun insanlar arası yakın temas ve damlacık yolu ile yayıldığı bilinmektedir. Dünya sağlık örgütü, bu hastalara yaklaşırken damlacık ve temas izolasyonu kurallarına uyumun sağlanmasını önermiştir

2- Entübasyon, endotrakeal aspirasyon, solunum yolu örneği alınması, bronkoskopi işlemi, HFNC, NIV ve İMV uygulamalarında mümkünse hasta negatif basınçlı odada yatırılmalı, N95/FFP2 standartlarına uygun maske, bone, tulum ya da önlük, eldiven, gözlük veya yüz koruyucu siperlik kullanılmalıdır.

Açıklama: Hastada entübasyon, endotrakeal aspirasyon, solunum yolu örneği alınması, bronkoskopi, trakeostomi işlemi, kardiyopulmoner resüsitasyon veya nebulize ilaç, HFNC, NIV ve İMV uygulamaları sırasında 5µ'dan daha küçük aerosollerin yayıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle bu işlemler sırasında temas ve damlacık izolasyonuna ek olarak solunum izolasyonu önlemlerine uyulmalıdır.

3-Tulum, bone, ayak koruyucu kullanımına hasta bazında karar verilmeli, özellikle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği tüm durumlarda kullanılması düşünülmelidir.

Açıklama: Standart temas, damlacık ve solunum izolasyonunda tulum, bone ve ayak koruyucu olmamasına rağmen, virusun hızlı yayılma potansiyeli nedeniyle hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun bir şekilde temasın olabileceği tüm durumlarda riskli durumlarda bulaşı azaltmak için kullanılabilir.

4- Kişisel koruyucu ekipmanlar giyilir/çıkarılırken işlem sırasına dikkat edilmelidir.

Açıklama: Kişisel koruyucu ekipmanlar giyilirken önlük, maske, gözlük/yüz koruyucu, eldiven sırası ile giyilmeli, çıkarılırken eldiven, gözlük/yüz koruyucu, önlük, maske sırası ile çıkarılmalıdır. Maske hasta odasından çıktıktan sonra en son çıkarılmalı ve her basamak sonrasında el hijyeni uygulanmalıdır.

5-Kişisel koruyucu ekipmanların uygulanması sırasında ellerin yüze ve çevre yüzeylere temasından kaçınılmalı; yırtılma, hasar ve ağır kontaminasyon durumunda kişisel koruyucu ekipmanlar yenileri ile değiştirilmelidir.

6- Cerrahi maskeler yeniden kullanılmamalı, gerekirse değiştirilmelidir.

7- N95 özellikli maskeler, uygun şartlar sağlanarak yeniden kullanılabilirler.

Açıklama: Standart cerrahi maskelerin yeniden kullanımı önerilmemektedir. N95 standartlarındaki maskeler aralıklı ve devamlı kullanımda 8 saatlik aktif kullanım süresince filtreleme işlevini koruyabilmektedir. N95 standartlarındaki maskelerin tasarruf amaçlı aralıklı tekrar kullanımı gerekirse, maske yüzey kontaminasyon riskini azaltmak açısından üzerine cerrahi maske takılmalıdır. Tekrar kullanım için bekletilen maskeler hava alabilen ve temiz bir ortamda tutulmalı, dış yüzeyine dokunulmadan takılıp çıkarılmalıdır.

Kaynaklar

1-Anesi GL, Manaker S, Finlay G et al. (2019) Coronavirus disease 2019 (COVID-19): Critical care issues *UpToDate*. Retrieved April 1, 2020 from; <https://www.uptodate.com/contents/coronavirus-disease-2019-covid-19-critical-care-issues>

2-T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberi (Bilim kurulu çalışması), 14 Nisan 2020. <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr>

3-<https://www.cdc.gov/niosh/topics/hcwcontrols/recommendedguidanceextuse.html>

4- Kampf G, Todt D, Pfaender S, et al. Persistence of coronaviruses on inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents. *J Hosp Infect* 2020;104:246.